

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Hiilineutraali Uusimaa 2035 - Ilmastotyön tilannekatsaus

MYR 17.9.2021

Ilmastotyön tilannekatsaus

- IPCC:n 6. arviointiraportin (AR6) ydinviestit
- EU:n ilmastolakipaketin eli 55-valmiuspaketin keskeinen sisältö
- Uudenmaan päästötiedot, ennakkotiedot vuodelta 2020
- Tilannekatsaus Hiilineutraali Uusimaa 2035 –toimenpideohjelman valmistelusta

Sixth Assessment Report

The Working Group I contribution to the Sixth
Assessment Report is now out

WORKING GROUP I CONTRIBUTION TO THE SIXTH ASSESSMENT REPORT

IPCC:n arviointiraportin (AR6) ydinviestit

(6.raportti, 1. osa 9.8.21)

- Maapallon **keskilämpötila on noussut noin 1,1 °C** esiteolliseen aikaan verrattuna, arvio ilmaston herkkyydestä kasvihuonekaasupäästöille on tarkentunut entisestään
- Kaikkien raportissa käytettyjen skenaarioiden mukaan **1,5 °C** lämpenemisen taso ylitetään todennäköisesti viimeistään **2030-luvun alkupuolella**.
- **Ihmisten** toiminta on aiheuttanut lähes kaiken tämän lämpenemisen
- Ilmakehän kasvihuonekaasujen pitoisuudet, lämpötila ja merenpinta **kohoavat** ja jäätiköt **vetäytyvät nopeammin** kuin tuhansiin vuosiin
- **Arktisella** alueella ilmasto lämpenee nopeammin kuin maapallolla keskimäärin – jopa **yli kaksinkertaisella** vauhdilla
- Lämpenemisen **vaikutukset ja riskit kasvavat**, mitä enemmän maapallon ilmasto lämpenee. Siksi jokainen asteen **kymmenys** lämpenemistä on merkittävä
- Tarvitsemme kaikkialla maailmassa entistä **tiukempia** päästövähennystavoitteita, sekä erityisesti toimia ja päätöksiä, joilla ne saavutetaan
- Skenaarioiden mukaan on mahdollista, että jos kasvihuonekaasujen päästöt vähenevät **nopeasti ja jyrkästi nolleen** vuosisadan puolivälissä, maapallon keskilämpötila **palautuu** 1,5 asteen alle vuosisadan loppupuolella
- **Jatkoraportit** keväällä 2022. Toinen osaraportti käsittelee ilmastonmuutoksen vaikutuksia ja sopeutumista ja kolmas osaraportti ilmastonmuutoksen hillintää.

EU:N ILMASTOLAKIPAKETTI

FIT FOR 55

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

55-valmiuspaketti - Fit for 55

- Euroopan komission 14.7.21 julkaisema suuri ilmastolainsäädäntöehdotusten paketti, jolla EU vähentää nettopäästöjään vähintään 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä (1990)
- Luo sääntelyperustan ilmastotavoitteiden saavuttamiselle oikeudenmukaisella, kustannustehokkaalla ja kilpailukykyisellä tavalla
- Tavoitteena päivittää nykyinen energia-, ilmasto- ja liikennelainsäädäntö uuden päästövähennystavoitteen mukaiseksi sekä tuoda uusia ehdotuksia eli 55-valmiuspaketti on keskeinen osa Euroopan Kestävän kehityksen ohjelman Green Dealin toteuttamisen työkalupakkia ja se on kattavin Euroopan komission koskaan esittämä ilmasto- ja energia-alan ehdotuspaketti.
- Sisältää 13 lainsäädäntöehdotusta, joista 8 vahvistaa nykyisiä lainsäädäntöinstrumentteja ja 5 on kokonaan uutta sääntelyä
- Lainsäädäntöehdotukset kattavat laaja-alaisesti talouden eri sektorit
- Rahoitusinstrumenttien osalta komissio esittää innovaatio- ja modernisaatorahastojen budjettien kasvattamista

Tarkistettavat ja vahvistuvat instrumentit

- 1. EU:n päästökauppajärjestelmän (EU Emissions Trading System) tiukentaminen, tarkistaminen (revision) ja laajentaminen** koskemaan merenkulkua, ilmailun päästösääntöjen tarkistaminen ja erillisen päästökauppajärjestelmän perustaminen maantieliikennettä ja rakennuksia varten.
- 2. Uusiutuvan energian direktiivin (Renewable Energy Directive, RED III) tarkistaminen:** uusi tavoite uusiutuvan energian tuotannolle 38-40 % vuoteen 2030 mennessä.
- 3. Energiatehokkuusdirektiivin (EPBD) tarkistaminen:** tavoitteena kiristää EU:n nykyistä 32,5 % primäärienergian kulutuksen vähennystavoitetta 39 % – 41 %:iin vuoteen 2030 mennessä, jotta energian kokonaiskäyttöä ja päästöjä saadaan vähennettyä ja energiaköyhyyttä torjuttua, energiaterhokkuusdirektiivi asettaa kunnianhimoisemman ja sitovan vuosittaisen tavoitteen energiankäytön vähentämiseksi EU-tasolla.
- 4. Energiaverodirektiivin tarkistus:** päivityksen tavoitteena on poistaa epäsuoria tukia ja verovapautuksia saastuttavilta sektoreilta ja fossiilisilta polttoaineilta
- 5. LULUCF- asetuksen tarkistaminen:** EU:n hiilinielutavoite vuoteen 2030 asetetaan 310 miljoonaan CO₂-tonniin. Tavoite on, että vuoteen 2035 mennessä LULUCF-sektori (maankäyttö, maankäytön muutokset, metsätalous) on ilmastoneutraali.
- 6. Taakanjakoasetuksen (Effort Sharing Regulation) tarkistaminen** EU:n päästökauppajärjestelmän ulkopuolisilla aloilla EU-jäsenmaiden suhteellisten vähennystavoitteiden osalta.
- 7. Henkilö- ja pakettiautojen hiilidioksidipäästönormeja koskevan asetuksen muuttaminen:** astui voimaan vuoden 2020 alussa, nyt tullaan esittämään direktiivin tarkistamista sekä päästönormien ja niiden aikataulujen kiristämistä. (henkilöautojen ja pakettiautojen hiilidioksidipäästönormien päivittäminen)
- 8. Vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurista annettu direktiivin (AFID) tarkistaminen:** Esitetään sitovampia tavoitteita infrastruktuurin käyttöönoton suhteen sekä toimenpiteitä infrastruktuurin käyttöön liittyvien palveluiden yhteentoimivuuden varmistamiseksi.

Uudet instrumentit

- 1. hiilidioksidipäästöjen tullimekanismi.** Uusi hiilitullimekanismi asettaa EU:n ulkopuolelta tuleville tuotteille hiilimaksun eli hiilelle asetetaan hinta. Tällä pyritään estämään hiilivuodon syntyminen.
- 2. ReFuelEU Aviation -aloite** kestävien lentopolttoaineiden edistämiseksi
- 3. FuelEU Maritime -aloite** vihreän eurooppalaisen meriliikennealueen edistämiseksi. Tavoitteena on tehdä meriliikenteestä päästöttömämpää lisäämällä kestävien vaihtoehtopolttoaineiden käyttöä Euroopan merenkulussa sekä satamissa vähentämällä niiden käytön markkinaesteitä ja epävarmuutta siitä, mitkä tekniset vaihtoehdot ovat markkinavalmiita
- 4. Sosiaalinen ilmastorahasto**
- 5. EU:n metsästrategia.** Uuden metsästrategian tavoitteena on parantaa EU:n metsien laatua, määrää sekä selviytymis- ja sopeutumiskykyä.

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Hiilineutraali Uusimaa 2035

*Tiekartta
vie kohti yhteistä
tavoitetta*

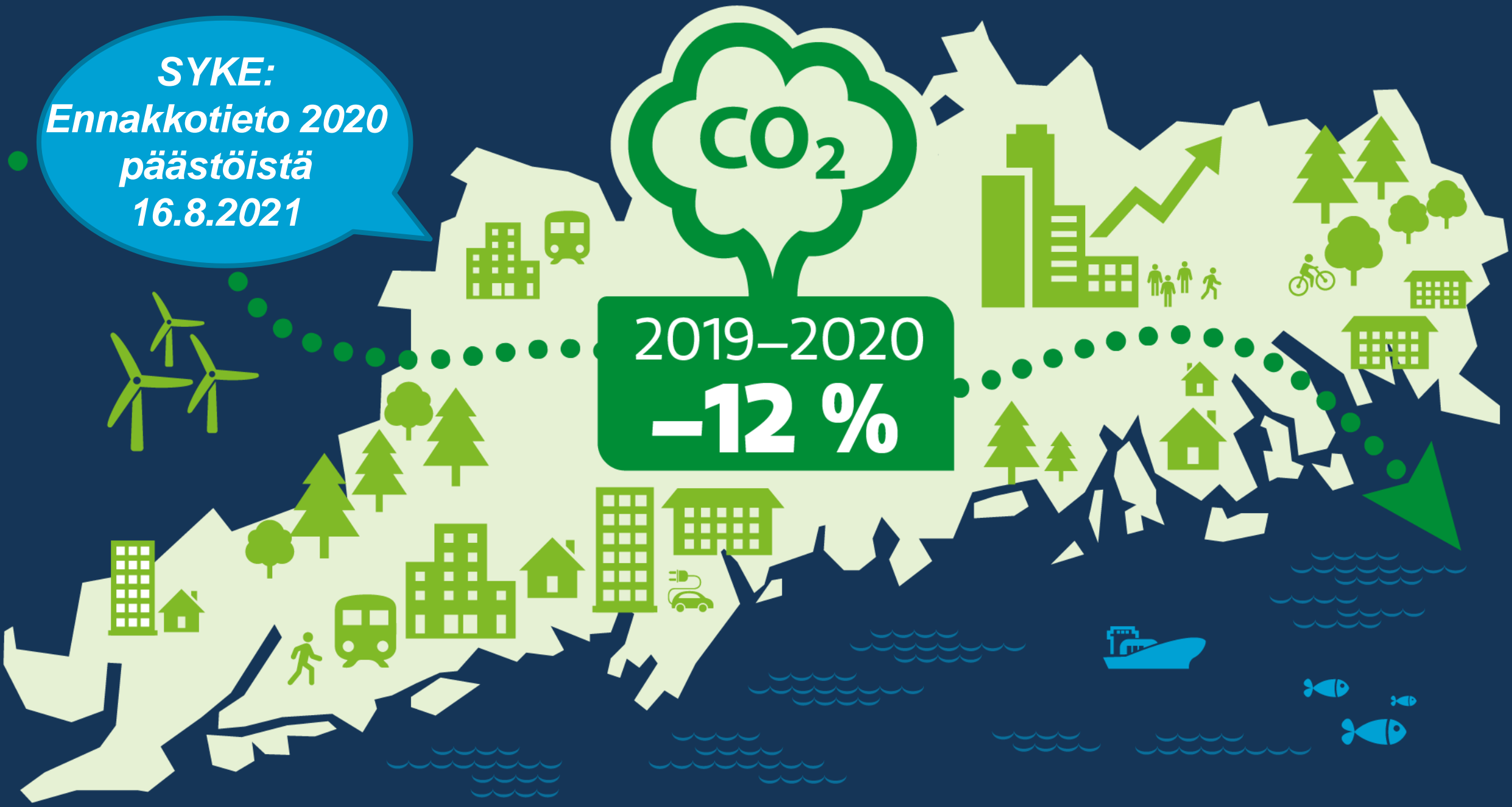
hiilineutraalisuomi.fi/

CANEMURE

SYKE:
Ennakkotieto 2020
päästöistä
16.8.2021

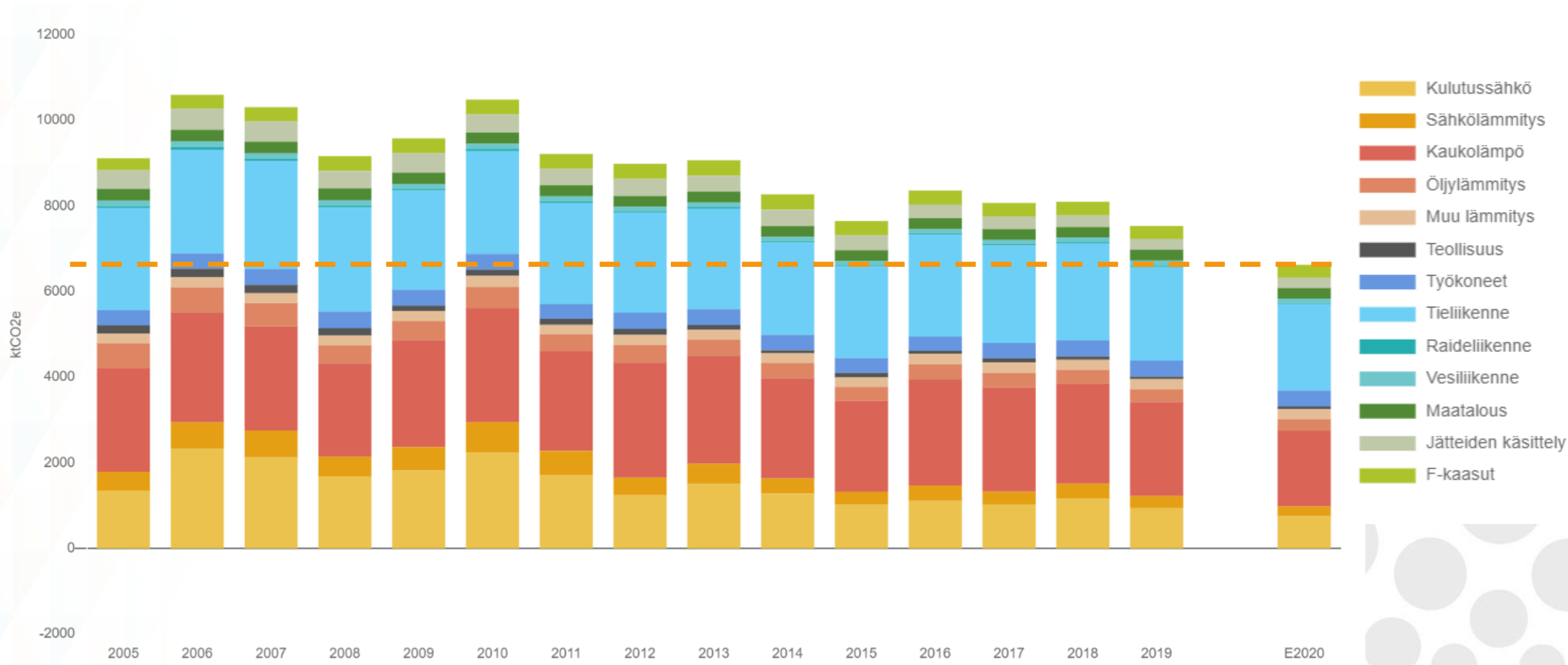

2019–2020
-12 %

Uudenmaan kuntien päästökehitys 2005 - 2020 (ennakko)

Kokonaispäästöt 6,6 milj. tonnia CO₂e

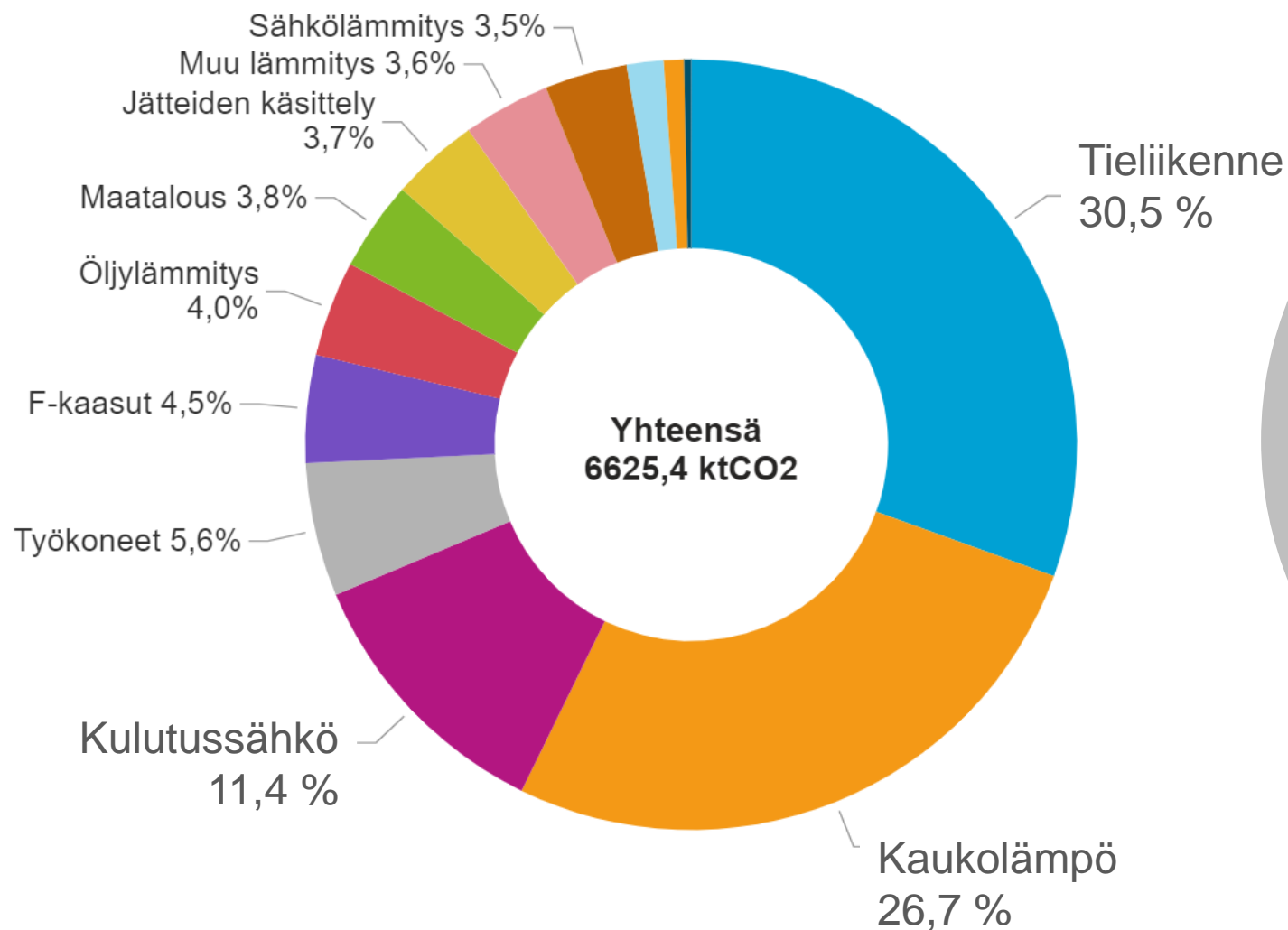

Lähde: Suomen ympäristökeskus <https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/>

Uudenmaan liitto // Nylands förbund // Helsinki-Uusimaa Regional Council

Tieliikenne, kaukolämpö ja sähkönkulutus kolme suurinta päästösektoria

Lähde: Suomen ympäristökeskus

Keskeiset havainnot

- Uudenmaan kuntien ilmastopäästöt vähenivät 2019-2020 yhteensä -12,1 %, mikä kattaa **1/3 kansallisesta** päästövähennemästä.
- päästöt per asukas olivat vuonna 2020 3,9 tCO₂/as (4,5 tCO₂ 2019), Järvenpään ja Kauniaisten asukaskohtaiset päästöt ensimmäisinä alle 3 tCO₂
- **Energiasektorin työ** ilmastonmuutoksen hillinnässä alkaa näkyä, valtakunnallisesti suurin pudotus tapahtui kulutussähkön päästöissä ja kansallinen tuulivoiman tuotannon lisääntyminen näkyy sähkön päästökertoimessa
- Uudellamaalla myös kaukolämmön päästöt laskivat vuonna 2020 noin 20 % (erityisesti pääkaupunkiseudulla)
- Tieliikenteessä päästöt vähenivät ajosuoritteiden laskun, ajoneuvokannan energiatehokkuuden paranemisen ja sähköistymisen myötä, myös koronavuoden vaikutukset heijastuvat liikenteen päästöihin.

Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekartan toimenpideohjelma valmistusteilla

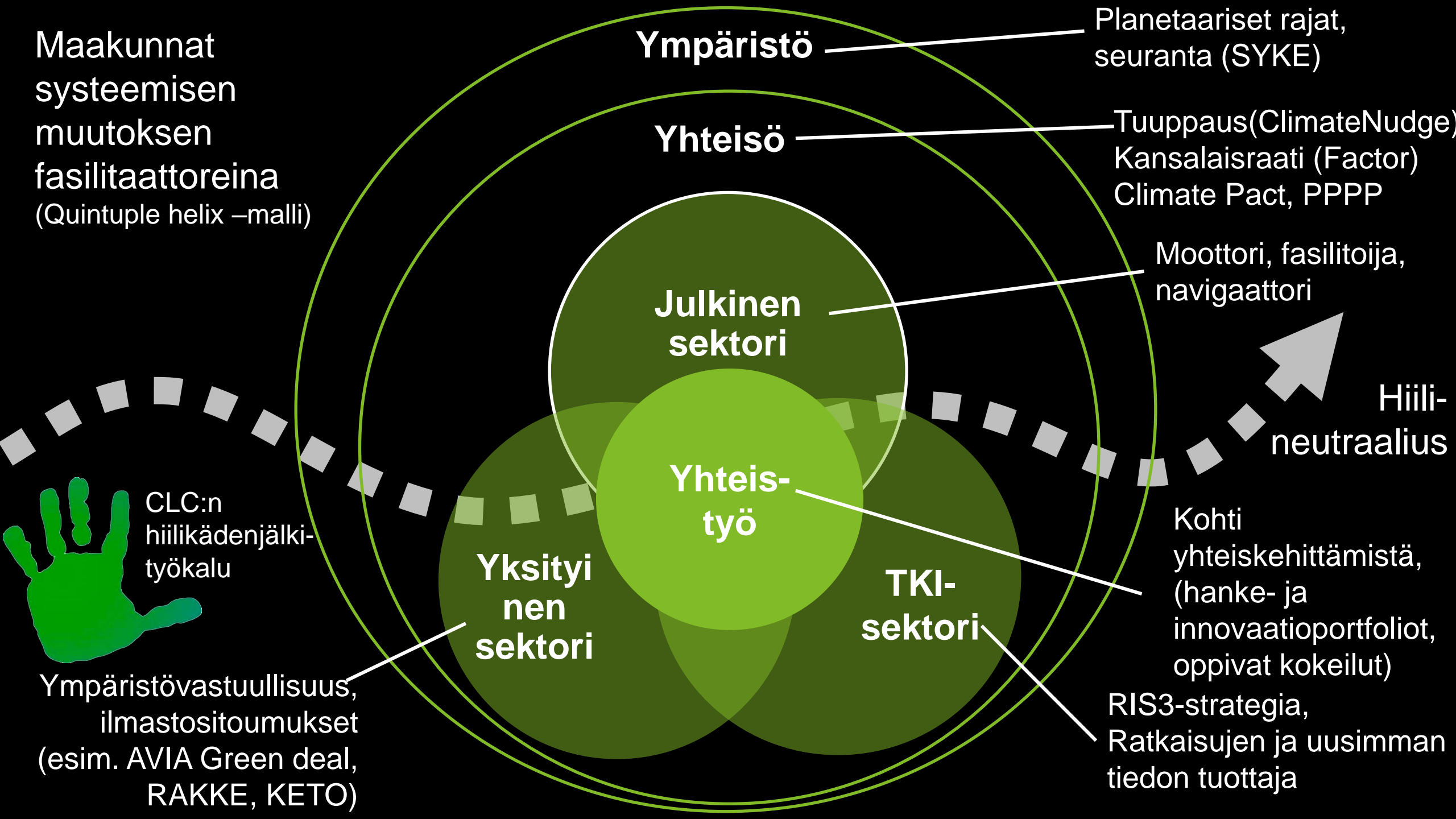

”INNOVATIIVISESTI VIHREÄ UUSIMAA 2021-2023”

Uudenmaan ilmastotyön
toimenpideohjelma määrittää
lähivuosien ilmastotyön
ilmastotiekartan painopisteille

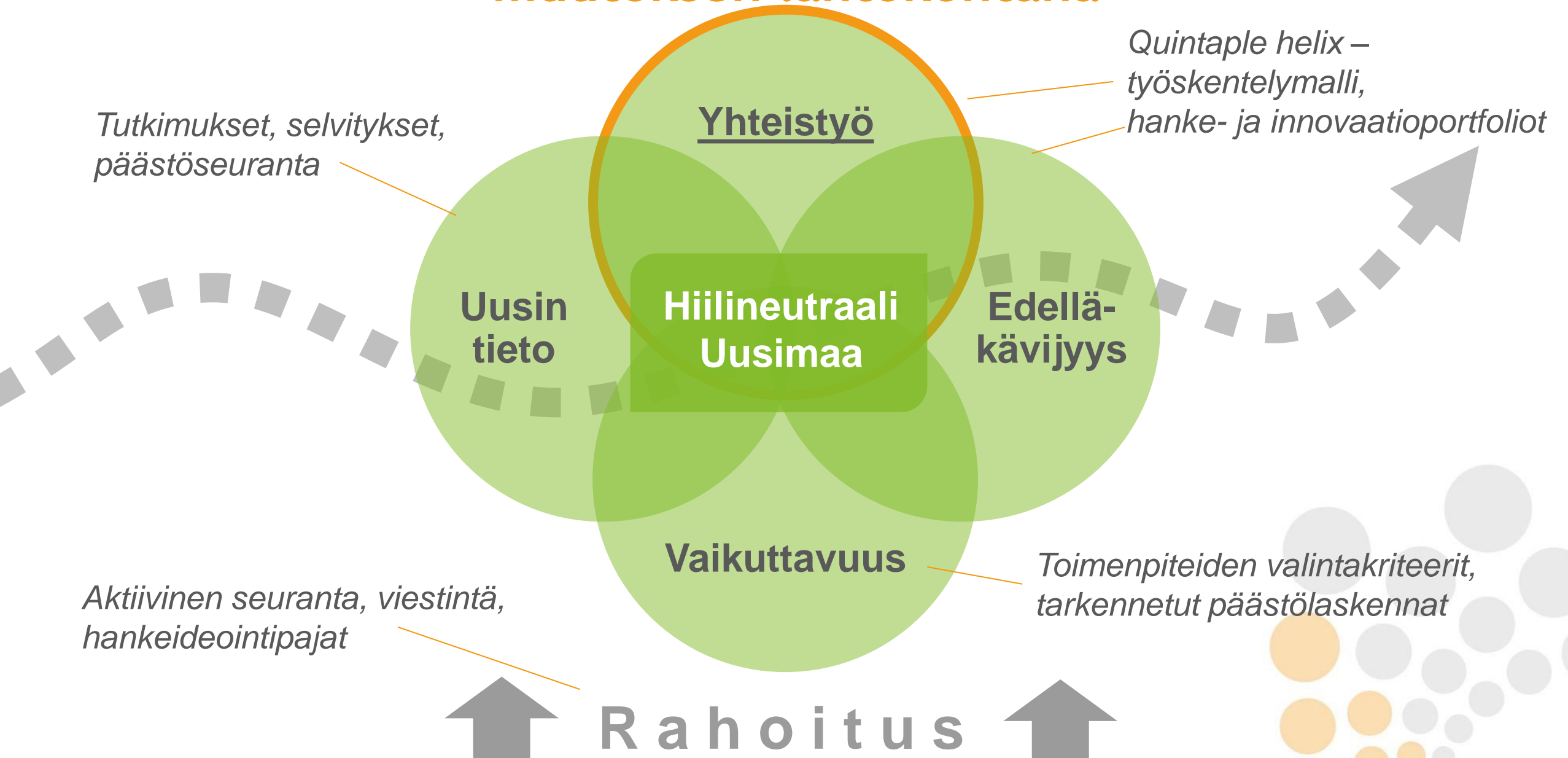
Uudenmaan ilmastotyön kuusi painopistettä

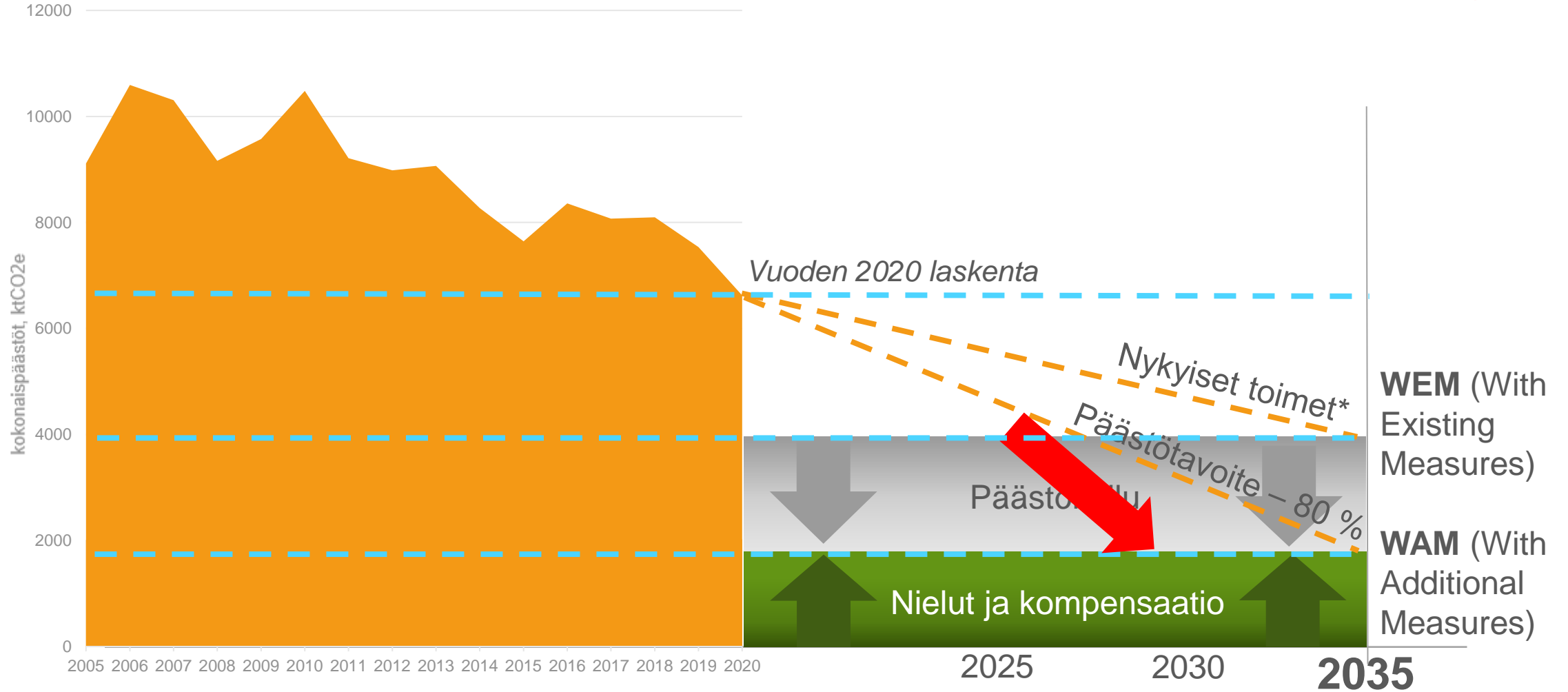

Tiekartan toimeenpano - yhteistyö systeemisen muutoksen lähtökohtana

Hiilineutraaliustavoite vuoteen 2035

Uusimaa-ohjelma
HNU2030?

*SYKEN alustava laskenta 2018, tarkennetaan prosessissa

Toimenpideohjelman valmistelu täydentyvällä prosessilla

**INNOVATIIVISESTI
VIHREÄ UUSIMAA**

Vaikuttavuustarkastelu ja skenaariotyöskentely
(Olemassa olevat ja lisätoimet)

VAIHE 1 Olemassa olevat ja
käynnistyvät toimet
(Hankeportfolio-tyyppinen tilannekuva)

2021

VAIHE 2 Tarvittavat lisätoimet
(Skenaariotyökalu, innovaatioportfoliomenetelmä)

2022

Pilotti: Kohti ilmiölähtöistä työskentelyä liitossa

Toteuttamisen kokonaisuus -pilotti

Uusimaa-ohjelma

Maakuntakaava ja liikennejärjestelmäsuunnitelma

Älykään erikoistumisen strategia (RIS3)

Uudenmaan selviytymissuunnitelma

”INNOVATIIVISESTI VIHREÄ UUSIMAA 2021-2023”

Uudenmaan ilmastotyön toimenpideohjelma

Sektorikohtaisesta sidosryhmäyhteistyöstä tulevat toimenpiteet painopisteittäin

- Ilmastoviisas maankäyttö ja rakentaminen
- Älykäs ja päästötön liikkuminen
- Nopea ja reilu energiasiirtymä
- Hiilineutraali kiertotalous
- Kestävä kulutus ja tuotanto
- Hiilensidonnann vahvistaminen ja päästöjen kompensointi

Sisäinen vuorovaikutusprosessi

Ulkoinen vuorovaikutusprosessi

KEVÄT 2021

SYKSY 2021

Toimenpideohjelman rakenne ja sisältö:

Aikataulu

Täydennykset ohjelmaan
Sidosryhmäyhteistyö

MYR ja MYRS -käsittelyt

Mahdollinen tavoitteiden
tarkistaminen
Lisäiset toimet

”

*KAAVOIHIN KANGISTUMATON
MAAILMANLUOKAN
ALUEEN KEHITTÄJÄ*

www.uudenmaanliitto.fi

